

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ УПРАВЛІННЯ»

кафедра теорії, історії та філософії права

Статус дисципліни:	обов'язкова
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти:	магістр
Форма здобуття вищої освіти:	заочна
Мова викладання:	українська
Навчальний рік:	2024-2025
Форма підсумкового контролю:	залік

Кравець Віталій Михайлович

науковий ступінь: кандидат юридичних наук

вчене звання: доцент

посада: професор

Тел: 098-477-74-77

E-mail: vm79@ukr.net

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, 818

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=6rZYRsMAAAAJ&hl=uk>

Носенко Олександр Володимирович

Посада: доцент кафедри

Вчений ступінь: кандидат філософських наук

Тел.: 097-997-52-74

E-mail: filos_naws@ukr.net

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 818

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=VM6DMTYAAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять

Тел.: 249-09-69
E-mail: k001@naiau.kiev.ua
Робоче місце: каб. 818

Консультації

Очні:
(відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30
Онлайн:
електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=1490>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти науково-практичного підходу до управління, засвоєння концептуальних моделей сучасного публічного управління та адміністрування з подальшим застосуванням їх у практичній діяльності з метою утвердження соціальної справедливості, демократії, забезпечення прав і свобод людини та громадянина на основі світових і європейських стандартів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

- навчитись аналізувати і реалізовувати публічну політику, ефективно виконувати управлінські функції та надавати адміністративні послуги; сприяти інноваційним процесам у сфері публічного управління та адміністрування;
- засвоїти філософські засади та закономірності управління, що зумовлюють поведінку людей і спільнот у всіх сферах суспільного життя;
- опанувати знання, вміння та навички вирішення професійних завдань з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення результативності управління;
- сформувати системні та глибокі знання про об'єкт, предмет і методи філософії управління, її понятійно-категоріальний апарат, основні вітчизняні та зарубіжні школи управління, напрями, концепції управління.

Тривалість – 2 кредити, загальна кількість годин – 60; аудиторних годин – 12, самостійної роботи – 48.

Форми та методи навчання: заочна форма навчання. Методи навчання: *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія).

Поточний контроль: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); тестування; реферативне повідомлення; поняттєвий диктант; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Підсумковий контроль: проводиться у формі заліку та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни, в терміни, встановлені графіком освітнього процесу. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені програмою навчальної дисципліни. Застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Постреквізити: прикладна логіка, концептуальні підходи теорії управління, етичні основи управлінської діяльності.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна
Програмні результати навчання («hard skills»)**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Для здобувачів вищої освіти ступеня магістра зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	
РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм. РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ФК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. ФК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції. ДФК12. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи управління та адміністрування.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- *індивідуальних*: гнучкість/здібність адаптуватися; властивість приймати рішення та вирішувати проблеми; вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі; позитивне мислення та оптимізм;
- *комунікативних*: навички міжособистісних відносин; зрозуміло формувати думки; взаємодія з різними типами людей; відповідати аргументовано, зрозуміло, вчасно і ввічливо; вміння працювати в команді;
- *управлінських*: уміння вирішувати проблемні ситуації.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі теми
ТЕМА № 1. Предмет завдання філософії управління	Лекція: онлайн (2 год.) 1. Предмет та об'єкт філософії управління. Історико-логічний, онтологічний, гносеологічний, антропологічний аспекти предмета філософія управління. 2. Філософія управління в системі філософських та юридичних наук. 3. Основні питання та функції філософії управління. Семінарське заняття – 1 год. Мета заняття – окреслити предмет філософії управління, дослідити її місце в системі знань та визначити основні завдання, що постають перед сучасними керівниками. Поглибити розуміння ролі філософського підходу в управлінській діяльності та значення для ефективного функціонування організацій, зокрема поліції. При вивченні даної теми здобувачі вищої освіти повинні: Знати: - основні концепції філософії управління; - роль філософії в управлінні та її відмінності від прикладних наук; - завдання управління в сучасному суспільстві; - етичні та соціальні аспекти управлінської діяльності. Вміти: - критично оцінювати управлінські підходи з філософської точки зору. - визначати цілі та завдання управлінської діяльності. - розпізнавати філософські концепції, що впливають на управлінські рішення. - використовувати філософські підходи при розробці стратегій управління. Навчальні питання до семінарського заняття 1. Специфіка філософського осмислення феномену управління. Предмет філософії управління. 2. Основні питання та функції	Готуючись до семінарського заняття необхідно: - Опрацювати питання теми. - Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. - Підготувати реферативні доповіді, есе. - Пройти тестування з теми. Завдання для самостійного вивчення: - Охарактеризуйте роль та функції поняття «управління» в правовій системі. Висловіть Вашу думку стосовно конкретно-історичного наповнення поняття «соціальне управління» та його співвідношення з поняттям «керування», «організація». - Для чого керівнику підрозділу, управлінцю знання філософських проблем управління? - Обґрунтуйте необхідність для керівника організації, підрозділу як неформального лідера сформулювати власну філософію управління? - Поясніть вислів Мартіна Гайдегера: «Що потрібно за теперішньої скрути: менше метафізичного, формального філософствування, а більше практичної турботи про об'єктивність думки. Водночас, менше літератури, а більше уваги до слова». - Поясніть вислів Пітера Друкера: «Наші співробітники можуть бути нашою найтяжчою ношею, проте наші люди повинні бути нашою найбільшою можливістю та цінністю». Практичні завдання: - Розробіть схему, яка б узагальнювала і відображала чинники виникнення,

	філософії управління. 3. Концепції управління: класичний і сучасний підходи. Методичні рекомендації Філософія управління є особливою формою суспільної свідомості, яка, маючи своїм об'єктом відношення «людина–управління», піднімається, з одного боку, до осмислення граничних, всезагальних основ буття людини і управління, а з іншого – створює духовні передумови, засвоєння яких допомагає людині виробити загальну мотивацію своєї життєдіяльності, піднятися до усвідомлення цілей і сенсу життя. Вивчення філософії права значною мірою сприяє фундаменталізації освіти майбутніх управлінців, їхньому розвитку як самостійно мислячих, політично не заангажованих громадян. За своїм статусом філософія управління являє собою комплексну, міждисциплінарну галузь наукового знання, що розвивається на межі соціальної філософії і менеджменту, а також інших наук, що досліджують світ управління в багатоманітті її проявів та зв'язків. Філософія управління – сукупність актуальних і потенційних філософських установок щодо сутності методологічних проблем управління, світоглядно-методологічне осмислення їх природи. За своєю структурою філософія управління близька до класичної соціальної філософії.	становлення і формування філософії управління як самостійної науки. 2. Розробіть план-схему основних наукових шкіл та напрямків філософії управління, вказавши проблеми, які визначали предмет досліджень їх представників. 3. Проаналізуйте особливості, характерні риси управлінських моделей на прикладі творів українського мистецтва, зокрема на традиціях міфо-поетичної школи українського кінематографа (О.Довженко, С.Параджанов, Ю.Іллєнко, Ю.Осика). 4. Розробіть схему, яка б демонструвала спільне і особливе в творчості представників основних напрямків філософії управління? 5. Опрацюйте та проаналізуйте спеціальну літературу щодо розгляду поглядів Пітера Друкера та інших теоретиків управління. Теми рефератів: 1. Методи і стиль мислення в сучасному управлінні. 2. Функції управління в контексті подолання соціальних ризиків і конфліктів. 3. Концепції управління: класичний і сучасний підходи. 4. Типи управління та управлінські ролі: проблема вибору. 5. Філософія управління в системі філософських і юридичних дисциплін.
ТЕМА № 2. Історія і сучасний стан філософського осмислення феномену управління	Семінарське заняття – 1 год. Мета заняття – вивчити еволюцію філософського підходу до управління від античності до сучасності, проаналізувати основні етапи розвитку управлінських теорій і осмислити їх значення для нинішніх управлінських практик. При вивченні даної теми здобувачі	Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе. 4. Пройти тестування з теми.

	вищої освіти повинні: Знати: - основні етапи історії розвитку філософії управління. - вплив класичних філософів на формування управлінської науки. - сучасні підходи до управління та їх філософське підґрунтя. - зв'язок між історичними моделями управління та сучасними практиками в поліції. Вміти: - порівнювати різні історичні моделі управління. - оцінювати внесок філософів в розвиток управлінських теорій. - інтегрувати історичний досвід в сучасні управлінські практики. - використовувати знання про розвиток управління для аналізу сучасних тенденцій. Навчальні питання до семінарського заняття 1. Проблема управління у філософії стародавнього світу. 2. Обґрунтування управлінських функцій в філософії середніх віків. 3. Світоглядно-методологічні основи управління суспільством в філософії Нового часу та Просвітництва. 4. Сучасний стан філософського осмислення феномену управління. Методичні рекомендації З появою держави і встановлених нею норм і правил поведінки люди почали розмірковувати про ці соціальні феномени, їхню сутність і роль у суспільному житті. у Стародавньому світі відповідно до міфу про божественне походження і характер земних порядків, вся влада безпосередньо сконцентрована в особі верховного правителя. Біля витоків європейської філософії стояли античні мислителі. Наука управління суспільством виникла одночасно з формуванням філософського знання і в своєму розвитку спиралась на ці знання. Аристотель вважав, що філософія управління вивчає причини і форми морально-етичної поведінки та найкращої організації суспільного	Завдання для самостійного вивчення: 1. У чому сутність концепції «гуманного управління» Конфуція? 2. Розкрийте методологічні основи управління в філософії Арістотеля. 3. Проаналізуйте проблеми управління суспільством у класичній німецькій філософії. 4. Розкрийте зміст теорії ідеального типу адміністративної організації («бюрократії») М. Вебера. 5. Назвіть принципи теорії управління А. Файоля та організаційної діяльності Г. Черча. Практичні завдання: 1. Розтлумачте основний принцип гуманістичного управління – справедливість як світоглядно-методологічну настанову у поглядах Гомера та Гесіода. Порівняйте основні ідеї античної філософії управління докласичного періоду (як особливої форми духовно-практичного освоєння дійсності) та східної філософії управління. 2. Проведіть порівняльний аналіз основних напрямків і шкіл управлінської науки та систематизуйте щодо можливості застосування в сучасних умовах інформаційного суспільства. 3. Розкрийте сутність специфічного принципу інформаційного забезпечення та покажіть характерні особливості його застосування в теорії та практиці управлінської діяльності. 4. Складіть порівняльну схему обґрунтування ефективності управлінських рішень у вченнях мислителів Просвітництва та Відродження. 5. Складіть порівняльну схему
--	---	--

	життя людей. Суспільне життя середньовіччя чітко регламентувалося релігійно-філософськими принципами, сформованими отцями церкви та їх послідовниками. Філософія Середньовіччя в центрі уваги ставила Бога, релігійні догмати, норми католицької церкви і через них розглядала мозаїку людських стосунків в управлінських процесах. Філософія Відродження поряд з Богом ставила людину-борця, людину-підприємця. Філософські засновки теорії управління доби Просвітництва надиктовані вченнями емпіризму та раціоналізму, а також обґрунтовуються фундаторами теорії суспільного договору, розподілу влади та теоретиками німецької класичної філософії. Система управління, що розробляється, найбільш ефективна тоді, коли вона увібрала в себе весь попередній досвід, накопичений безліччю різних течій і обґрунтований науково. Сучасне осмислення феномену має найглибше коріння, що зародилося на початку XX ст. Завдяки діяльності Тейлора була створена перша наукова «класична адміністративна школа менеджменту». Метою класичної школи було створення універсальних принципів управління. Погляди цієї школи підтримував Г. Форд, який писав, що «ділові питання повинні розв'язуватися системою, а не геніями організації».	чинників ефективності управлінських рішень у вченнях мислителів німецького Просвітництва. Теми рефератів: 1. Зародження філософії управління в країнах Стародавнього Сходу. 2. Формування морально-етичних концепцій управління в Стародавньому Китаї. 3. Управління як особлива форма діяльності людини в античній філософії. 4. Теологічні основи управління в філософії Ісидора та Фоми Аквінського. 5. Погляди філософів епохи Відродження на проблему ефективності управління.
Тема 3. Теоретико-методологічні засади соціального управління	Лекція: онлайн (2 год.) 1. Загальні та галузеві принципи філософії управління. 2. Методи філософії управління. 3. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень. Семінарське заняття – 1 год. Мета заняття – дослідити основні теоретичні та методологічні підходи до соціального управління, зосереджуючи увагу на специфіці	Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе. 4. Пройти тестування з теми. Завдання для самостійного вивчення: 1. У чому відмінність

	його застосування в правоохоронній сфері. Ознайомити слухачів із сучасними інструментами та методами соціального управління. При вивченні даної теми здобувачі вищої освіти повинні: Знати: - основи соціального управління як науки. - принципи організації соціальних систем. - методи та інструменти управління соціальними процесами. - особливості управління в контексті поліції та правоохоронних органів. Вміти: - застосовувати методологічні підходи до аналізу соціальних систем. - організовувати соціальні процеси в рамках правоохоронних органів. - використовувати соціальні інструменти для управління конфліктами. - впроваджувати новітні методи управління в діяльність поліції. Навчальні питання до семінарського заняття 1. Зміст методології філософії управління та її рівні. 2. Основні структурні компоненти методології соціального управління. 3. Загальнометодологічні та специфічні принципи управлінської діяльності. Методичні рекомендації Методологія філософії управління включає критичний аналіз світоглядно-методологічний джерел основних типів управління. властивості та ознаки права. Ієрархія методів та підходів до осмислення управління: філософсько-світоглядний підхід, загальнонаукові та спеціальні методи. Можливості застосування методів інших наук в рефлексії управління. Методологія філософії управління та її рівні.	концепції управління персоналом від концепцій управління людськими ресурсами? 2. Обґрунтуйте гуманістичні засади концепції філософії управління. 3. Сформулюйте визначення та основні ознаки сучасної концепції управління персоналу? 4. Проаналізуйте особливості філософських методів та їх вплив на понятійно-категоріальний апарат курсу філософія управління. 5. Яким чином філософія з'ясовує можливості подолання відчуження людини в системі управління і бізнесу? Практичні завдання: 1. В чому суть раціоналізації управління, висунутої М. Вебером? Поясніть свою думку відповідно до можливостей практичного застосування його концепції (чи окремих елементів) у організації роботи підрозділу. 2. Підготуйте бібліографічний аналіз авторів, наукових шкіл та напрямків управління людськими ресурсами. 3. Обґрунтуйте відповідь на питання, які цінності в управлінні є базовими, а які другорядними. Складіть таблицю основних управлінських цінностей із описом їх змістовних характеристик. 4. Розкрийте сутність специфічного принципу гуманності та покажіть характерні особливості його застосування в історії, теорії та практиці управлінської діяльності. Складіть перелік найбільш важливих управлінських проблем в діяльності підрозділу, які повинні бути вирішені в умовах реформування правоохоронної діяльності.
--	---	---

		5. Обґрунтуйте, які типи лідерів, на Вашу думку, найбільш ефективно можуть керувати колективом правоохоронців? Наведіть приклади лідерів та їхніх успішних рішень, які відповідають різним типам лідерства? Теми рефератів: 1. Теоретико-методологічні засади класифікації філософських концепцій соціального управління. 2. Економічні, політичні, наукові передумови виникнення сучасних концепцій соціального управління. 3. Зарубіжний досвід управління правоохоронними органами та можливості його застосування в Україні. 4. Стратегія реформування кадрової політики в правоохоронних органах України. 5. Детермінанти оптимізації ефективної кадрової політики.
Тема 4. Моделі управління: онтологічні та гносеологічні виміри	Семінарське заняття – 1 год. Мета заняття – розкрити зміст основних моделей управління, звертаючи увагу на їх онтологічний (що є управлінням) і гносеологічний (як ми пізнаємо управління) аспекти. Сформулювати розуміння зв'язку між філософськими підходами та практикою управління. При вивченні даної теми здобувачі вищої освіти повинні: Знати: - основні моделі управління та їх філософські основи. - онтологічні засади управлінської діяльності. - гносеологічні аспекти пізнання процесів управління. - застосування цих моделей в діяльності поліції. Вміти: - аналізувати управлінські моделі з онтологічної та гносеологічної точок зору. - визначати релевантність моделей	Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе. 4. Пройти тестування з теми. Завдання для самостійного вивчення: 1. Обґрунтуйте гуманістичні засади концепції управління людськими ресурсами. 2. Поясніть вислів «Якщо професіоналізм і компетентність управлінських кадрів падають нижче допустимого рівня, то управлінський організм розвалюється як єдиний соціальний організм». 3. Охарактеризуйте метод системного аналізу і системного синтезу.

	для конкретних управлінських завдань. - оцінювати ефективність моделей управління в поліції. - створювати власні моделі управління на основі філософських засад. Навчальні питання до семінарського заняття 1. Поняття моделі управління та критерії типологізації управлінських систем. 2. Ліберальний тип управлінських систем. 3. Демократична і тоталітарна системи управління. Методичні рекомендації Ліберальний тип управлінських систем: вільна самореалізація індивідуальних і групових соціальних суб'єктів, стихійні форми реалізації індивідуальних інтересів у виді боротьби, конкуренції, змагальності. Фактори взаємного емоційного та інтелектуального “впливу”, тиску, стихійної конкуренції індивідуальних цілей, думок. Залежність реалізації й контролю виробленого рішення від самостійного прийняття відповідальності на себе найбільш зацікавленими в ньому особами. Тоталітарна система управління: стабільність, надійність, визначеність, колективна сила, яка персоніфікована у конкретній особі лідера, пріоритет загально групових цілей над індивідуальними (асиміляція індивіда групою), чітка ієрархічна система керування, жорсткий поділ управлінських функцій, жорстка система контролю, висока технологізованість управлінських відносин. Співтворча модель управління: можливість індивідуального самовираження, створення надійних і стійких засобів керування, наявність механізмів, що забезпечують рівність можливостей усіх, забезпечення умов для позитивного	4. В чому проявляється єдність гносеологічного, філософського і аксіологічного аналізу проблем управління персоналом? 5. Охарактеризуйте метод моделювання при аналізі демократичної системи управління. Практичні завдання: 1. Проведіть та систематизуйте бібліографічний аналіз авторів, наукових шкіл та напрямків управління людськими ресурсами. 2. Проведіть класифікацію категорій і принципів філософії управління. 3. Схематично зобразіть основний зміст процесуального підходу щодо управління. Обґрунтуйте, що є об'єктом досліджень процесуального підходу щодо забезпечення управління організацією. 4. Схематично зобразіть основний зміст системного підходу щодо управління. Обґрунтуйте, що є об'єктом досліджень системного підходу щодо забезпечення оптимального управління організацією. 5. Схематично зобразіть основний зміст ситуаційного підходу щодо управління. Обґрунтуйте, що є об'єктом досліджень ситуаційного підходу щодо забезпечення оптимального управління організацією. Теми рефератів: 1. Теоретико-методологічні засади класифікації ліберального типу управління та його ознаки. 2. Ознаки тоталітарної системи управління. 3. Теоретико-методологічні засади класифікації тоталітарного типу
--	--	--

	саморозвитку як організації, так і кожного її члена, «перспективна рефлексія».	управління. 4. Основні риси демократичної системи управління. 5. Характеристика співтворчої моделі управління.
ТЕМА № 5. Антропологічний та аксіологічний дискурси управлінської діяльності	Семінарське заняття – 1 год. Мета заняття – ознайомити здобувачів із антропологічним (людина як об'єкт і суб'єкт управління) та аксіологічним (ціннісні основи управління) аспектами управлінської діяльності, щоб підготувати їх до прийняття рішень, які враховують цінності та людський фактор. При вивченні даної теми здобувачі вищої освіти повинні: Знати: - основи антропології в управлінні. - вплив людського фактора на управлінські процеси. - аксіологічні засади управлінської діяльності. - значення етики і моральних принципів в управлінні. Вміти: - враховувати антропологічні аспекти під час прийняття управлінських рішень. - визначати цінності, що впливають на управлінську діяльність. - інтегрувати людський фактор в управлінські процеси. - створювати рішення, що враховують етичні й моральні норми. Навчальні питання до семінарського заняття 1. Особистість та її роль в управлінні. 2. Поняття і типологія лідерства в сфері публічного управління. 3. Мета управління та її гуманістичний зміст. Методичні рекомендації Екзистенційні виміри управлінських процесів. Лідерство в управлінні, його поняття та види. Ознаки і типологія управлінських еліт. Особистісні та міжособистісні конфлікти в управлінській діяльності: сутність, передумови, шляхи розв'язання. Роль інтуїції в	Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе. 4. Пройти тестування з теми. Завдання для самостійного вивчення: 1. Людина як духовно-культурна істота є одночасно і суб'єктом і об'єктом управління. Чи може керувати людиною штучний інтелект, робот тощо? Проілюструйте відповідь прикладами. 2. Розмірковуючи щодо ролі особистості в управлінському процесі, проаналізуйте та прокоментуйте вислів М. Тетчер: «Я залишусь доти, доки не втомлюся. А поки я потрібна Британії, я ніколи не втомлюся». 4. Як Ви вважаєте, що більш ефективно сприятиме реалізації цілей управління: налагоджена адміністративна система чи творчі та ініціативні працівники, які нестандартно мислять і діють? 5. Яка роль інтуїції в управлінському процесі? Чи може процес управління спиратися на рішення, які мають не логічний, а інтуїтивний характер. Обґрунтуйте відповідь. Практичні завдання: 1. Обґрунтуйте, які цінності управління на сучасному етапі українського державотворення є базовими, а які другорядними. Складіть таблицю основних управлінських цінностей із

	управлінській практиці. Феномен творчості. Творчий характер управлінської діяльності. Цілі управлінської діяльності, їх результативність і гуманістичний зміст. Цінності управління як система. Людина як системоутворююча цінність управління як системи. Роль соціальних, духовних потреб, інтересів та загальнолюдських цінностей у визначенні пріоритетів управлінської діяльності. Ефективність та доцільність як управлінські цінності. Перспективи взаємодії антропологічного та аксіологічного дискурсу у забезпеченні практичного спрямування філософії управління.	описом їх змістовних характеристик. 2. Обґрунтуйте, які типи лідерів найбільш ефективно можуть керувати правоохоронною діяльністю? Складіть таблицю основних типів керівників-лідерів із описом їх змістовних характеристик. Наведіть приклади діяльності керівників Вашого підрозділу та їхніх успішних рішень, які відповідають різним типам лідерства? 3. Схематично зобразіть основний зміст класифікації управлінських рішень за функціональним призначенням та за характером дії. Обґрунтуйте онтологічні, аксіологічні та гносеологічні аспекти підготовки і прийняття управлінського рішення в різних умовах. 4. Розкрийте сутність специфічного принципу моральної домінанти та покажіть характерні особливості його застосування в історії, теорії та практиці управлінської діяльності. Сформулюйте основні завдання, які покликані вирішувати сучасна управлінська наука. 5. Розкрийте сутність специфічного принципу послідовності та покажіть характерні особливості його застосування в теорії та практиці управлінської діяльності. Теми рефератів: 1. Філософсько-антропологічні виміри ефективного управління. 2. Управління як система відносин між людьми. Людина як об'єкт і суб'єкт управління. 3. Перспективні види та тенденції відносин між суб'єктом і об'єктом в
--	---	---

		управлінських процесах майбутнього. 4. Роль особистості в процесі управління. Поняття і типологія лідерства в управлінській діяльності. 5. Філософсько-аксіологічні аспекти управлінського процесу.
Тема 6. Філософські засади прийняття управлінських рішень	Лекція: онлайн (2 год.) 1. Поняття та сутність управлінського рішення, його типологізація та класифікація. 2. Головні моделі та технології прийняття управлінського рішення. 3. Основні етапи прийняття управлінського рішення. 4. Світоглядно-методологічні засади прийняття правильного управлінського рішення. Семінарське заняття – 1 год. Мета заняття – вивчити філософські підходи до прийняття рішень в управлінні, зосередивши увагу на логіці, етиці та раціональності як основних складових цього процесу. Підготувати слухачів до відповідального прийняття управлінських рішень у складних і невизначених умовах. При вивченні даної теми здобувачі вищої освіти повинні: Знати: - логіку і раціональність як основи прийняття рішень. - етичні проблеми в управлінському рішенні. - проблему вибору і відповідальності в управлінській діяльності. - вплив філософських концепцій на процес прийняття рішень. Вміти: - приймати управлінські рішення з урахуванням філософських підходів. - оцінювати етичні наслідки управлінських рішень. - аналізувати ризики і невизначеність під час прийняття рішень. - використовувати філософські принципи для вдосконалення процесів прийняття рішень в	Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе. 4. Пройти тестування з теми. Завдання для самостійного вивчення: 1. Як діяльність управлінця детермінована певними філософськими, світоглядно-методологічними методами осмислення соціального управління? 2. Які, на Вашу думку, основні зовнішні і внутрішні детермінанти визначають результативність управлінської діяльності? 3. Дайте характеристику твердження «людина – міра всіх речей» через призму різних концепцій прийняття управлінського рішення. 4. Поясніть вислів «Якщо професіоналізм і компетентність управлінських кадрів падають нижче допустимого рівня, то управлінський організм розвалюється як єдиний соціальний організм». 5. Охарактеризуйте метод системного аналізу і системного синтезу щодо аналізу оптимальності управлінських систем. Практичні завдання: 1. Розробіть схему, яка б відображала критерії вибору при прийнятті управлінського рішення? Як прийняти

	поліції. Навчальні питання до семінарського заняття 1. Сутність управлінського рішення та основні етапи його прийняття. 2. Співвідношення мети і засобів в управлінському рішенні, його аксіологічно-антропологічні характеристики. 3. Стили прийняття управлінських рішень. Методичні рекомендації Вихідні передумови та світоглядно-ідейні засади прийняття управлінських рішень. Адекватність цілей і засобів в процесі підготовки та виконання управлінських рішень. Об'єктивне та суб'єктивне в процесі підготовки, прийняття та оцінки управлінських рішень. Форма і зміст управлінського рішення. Причини і наслідки управлінських рішень. Особливості розробки та прийняття управлінських рішень залежно від типу організаційної системи. Основні підходи до аналізу прийняття рішень. Етапи прийняття раціональних рішень. Поняття альтернативи та критеріїв прийняття управлінських рішень. Умови та методи розробки, прийняття та оптимізації управлінських рішень. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності. Вибір при невизначеності. Поняття і класифікація методів розробки та прийняття рішень. Методи, застосовувані на етапі діагностики проблеми і формулювання критеріїв і обмежень. Методи ситуаційного аналізу. Методи моделювання. Методи, застосовувані на етапі визначення альтернатив. Методи, застосовувані на етапі оцінки альтернатив. Методи, застосовувані на етапі вибору, реалізації рішення і оцінки результату. Колективні методи та форми вироблення рішень. Властивості групи та негативні ефекти прийняття рішень у групі.	рішення в умовах конфлікту цілей і цінностей? Обґрунтуйте прикладами. 2. Розробіть таблицю, яка б узагальнювала критерії ефективності управлінського рішення в соціальній, економічній, організаційній, правовій площинах. Обґрунтуйте за допомогою схеми, що є свідченням ефективності управлінського рішення? 3. Прокоментуйте на основі аналізу теорії і практики прийняття управлінських рішень вислів класика управлінської думки: «Уміння відмовитися від виконання несуттєвих справ є вирішальною умовою для успіху» (Е. Маккензі). Обґрунтуйте за допомогою схеми, як здійснити правильне розмежування управлінської діяльності? 4. Як визначити, чи є рішення, яке приймається необхідним, доцільним, оптимальним? Проаналізуйте порядок підготовки, обговорення і прийняття управлінського рішення. 5. Що більш важливо для успішності управлінського рішення – вірний задум чи чітка реалізація? Наведіть приклади управлінської діяльності, обґрунтовуючи Вашу позицію. Теми рефератів: 1. Типологія управлінських рішень та їх характеристика. 2. Методика підготовки та прийняття управлінських рішень. 3. Організаційно-правові аспекти прийняття управлінських рішень. 4. Основні підходи до методології аналізу прийняття управлінських рішень в правоохоронних органах. 5. Технології прийняття управлінських рішень та їх
--	---	---

	Методи Дельфі. Японська (кільцева) система прийняття рішень. Методи дискусії, аналогії, морфологічний метод та синектика. Метод «635» та метод модерацій. Метод «мозкового штурму» та його модифікації. Процедури виявлення узгодженого колективного рішення. Коефіцієнт конкордації.	характеристика. Концепції еліт та їх відображення в управлінській діяльності.
--	---	---

Основні інформаційні джерела

1. Адміністративний менеджмент для магістрів [Текст]: підручник / Ред.: О.М. Теліженко, С.В. Глівенко. Суми: Університет. кн., 2018. 871 с.
2. Актуальні проблеми філософії ХХ-ХХІ століть. За заг. ред. д-ра філос. наук І. В. Карівця. Навчальний посібник. Л.: Львівська політехніка, 2022. 240 с.
3. Бех Ю.В. Філософія управління соціальними системами: монографія; Мін-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 623 с.
4. Воронкова В.Г. Філософія гуманістичного менеджменту (соціальноантропологічні виміри): монографія. Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2018. 254 с.
5. Заветний С. О. Курс лекцій з історії філософії управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Харківський національний технічний ун-т сільського господарства ім. Петра Василенка; Кафедра ЮНЕСКО "Філософія людського спілкування", філософії і історії України. Х.: [ХНТУСГ], 2009. 319 с.
6. Катренко, А.В. Прийняття рішень: теорія та практика [Текст]: підручник; за ред. В.В. Пасічника. Львів: Новий Світ-2000, 2019. 447 с.
7. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т». Вид. 3-тє, доп. і переробл. Х.: НТУ «ХПІ», 2018. 524 с.
8. Нагаєв В. М. Публічне адміністрування. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
9. Сабадуха В. О. Філософія критичного мислення та прийняття рішень: підручник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2023. 679 с.
10. Сердюк О.Д. Теорія та практика менеджменту: Навч. посіб. К.: ВД «Професіонал», 2018. 414 с.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів.

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- тестування;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робота у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції та семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни

спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, сутність людини, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах.

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%							max 40 %	max 100 %
							Залік	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Самостійна робота	40	100
5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники :

Професор кафедри теорії,
історії та філософії права

Віталій КРАВЕЦЬ

Доцент кафедри теорії,
історії та філософії права

Олександр НОСЕНКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії, історії та філософії права
Національної академії внутрішніх справ
17 жовтня 2024 року, протокол № 5

Завідувач кафедри теорії,
історії та філософії права
кандидат юридичних наук, доцент

Максим ПЕНДЮРА